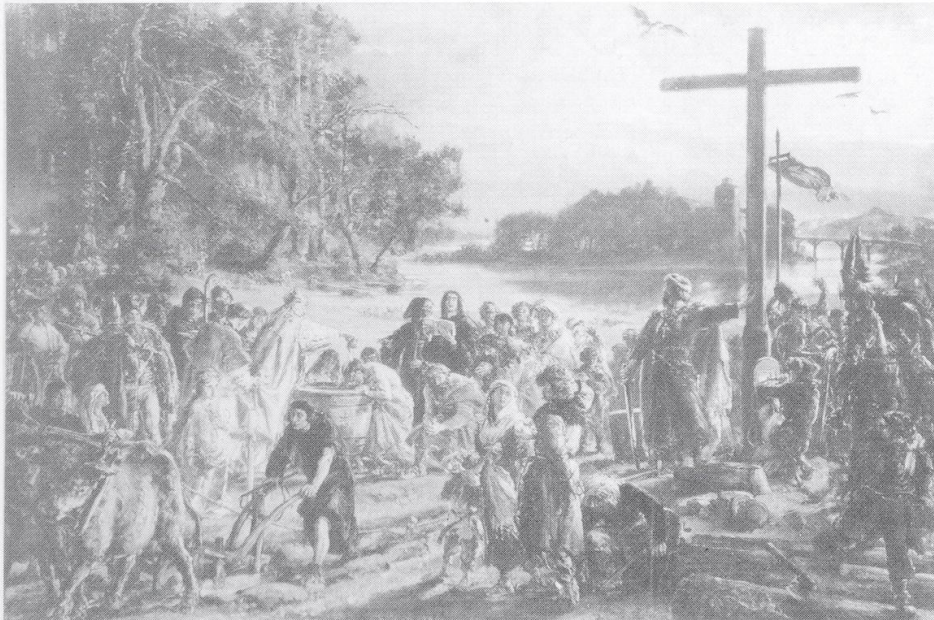

w twórczości Maurycego Gottlieba, jednego z uczniów Matejki, który stosował je w kompozycjach przedstawiających Żydów modlących się w synagodze¹⁶. Motyw architektonicznej podpory oddziela zwykle strefę babińca, a jednocześnie pozwala na uzyskanie czytelnego, klarownego układu z wieloma postaciami nie przesłaniającymi się wzajemnie. Mehoffer odwołuje się do pomysłu tego pokroju dla podkreślenia realności otoczenia wodza Hunów, jego naoczności czy wręcz namacalności.

Dialog z Matejką ujawnia się nie tylko w analogicznej dyspozycji płaszczyznowo-przestrzennej znanej z *oeuvre* mistrza i jego ucznia Maurycego Gottlieba, ale także w potraktowaniu poszczególnych bohaterów obecnych przy rozgrywającym się wydarzeniu. Leon Wielki przypomina nieco sylwetkę Mieszka I, wspartego na krzyżu i mieczu, pojawiającego się w płótnie *Dzieje cywilizacji w Polsce. Zaprowadzenie chrześcijaństwa R. P. 965* z 1889 roku, a pochylony poseł po prawicy papieża odpowiada niejednoznacznej pozie Iwana Naszczokina, składającego hołd królowi Stefa-

12. Jan Matejko, *Zaprowadzenie chrześcijaństwa R. P. 965*, 1889, Zamek Królewski w Warszawie; repr. za: M. Wrede, E. Suchodolska, *Jana Matejki „Dzieje cywilizacji w Polsce”*, Warszawa 1998, il. I

¹⁶ Motyw kolumny otoczonej postaciami występuje m.in. w obrazie *Żydzi modlący się w synagodze podczas Jom Kippur* (1878 r., Tel-Awiv, Muzeum Sztuki) i w kompozycji *Chrystus nauczający w Kafarnaum* (1878-79 r., Warszawa, Muzeum Narodowe).